

מתחסדים, נמאסתם. הערות על תיק ליברמן

שלחו להדפסה

המשפט הפלילי אינו אמור להסדיר את כל אורחות חיינו ובוודאי לא לקבוע מי יהיה שר. היום זה ליברמן, מחר זה אתם
בועז סנג'ר

שוב נוצרת התחושה שהפרקליטות היא הקובעת את הרכב הממשלה ולא ציבור הבוחרים. שוב אנו עדים לתופעה של ייחוס עבירה משנית - שנוצרה תוך כדי חקירת עבירה ראשית - לאדם שלא נמצא בסיס להעמדתו לדין בגין העבירה הראשית. ניתן להשתמש בפרשת השר ליברמן כמקרה-מבחן.

מספרים לנו שהפוליטיקאים שלנו מושחתים. מה יפה יותר מפרקליטות אמיצה, הנלחמת ללא חת בשחיתות השלטונית? אך לפי מחקרים משווים, ישראל כלל איננה מדינה מושחתת - גם בהשוואה למדינות המערב. השחיתות לא תילמד ממספר כתבי-האישום - שהוא בשליטתה המלאה של הפרקליטות - אלא מאופי העבירות.

תיק ליברמן כמקרה מבחן
צילום: EPA

עוד בערוץ הדעות של ynet:

רשן במיל' / אייל טבת

לחצו כאן להגדיל
הטקסט

על צד שמאל. סיפורה של נפילה / רון כחילי

במה מבקשים עתה להאשים את ליברמן? בעבירה של הפרת אמונים. מהן העובדות המבססות זאת? "כתב האישום המקורי ייחס לליברמן עבירה של מרמה והפרת אמונים, מאחר שלא חשף בפני חברי ועדת המינויים והממשלה את העובדה שהשגריר זאב בן אריה גילה לו מידע חסוי על חיקור דין שבוצע אודותיו בבלארוס" ("הארץ", 26.12.12). ומהו החידוש המרעיש מהימים האחרונים, אשר כביכול מצדיק חקירה נוספת ועיכוב נוסף בסיום פרשת העכבר שהוליד ההר? - "בכתב האישום המתוקן ייחס וינשטיין לליברמן מעורבות פעילה בקידום מינויו של בן אריה לשגריר" ("הארץ", 28.12.12).

בית המשפט יכריע

הוגש כתב אישום: אילון העד המרכזי / אביאל מגנזי

הפרקליטות הגישה את כתב האישום המתוקן בגין מרמה והפרת אמונים נגד מספר 2 ברשימת הליכוד ביתנו. סגנו של ליברמן לשעבר במשרד החוץ צפוי להעיד נגדו בבית המשפט ולטעון כי היה מעורב באופן פעיל במינוי השגריר [לכתבה המלאה](#)

ליברמן נחקר בחשד לעבירה משמעותית, שלגביה לא נמצאו ראיות. השגריר בבלארוס גילה לו שחוקרים אודותיו. אסור היה לשגריר לעשות כן. עתה מבקשים להעמיד לדין את ליברמן על כך שלא הלשין (ממש כן!) על השגריר שנחלץ לעזרתו ועל כך שתמך במינויו.

ראשית, יש לזכור כי המשפט הפלילי הוא אמצעי דרסטי מאוד, שנועד להתמודדות עם תופעות אנטי-חברתיות חמורות ולא כל טעות צריכה להוות דווקא עבירה פלילית. אין ולא אמורה להיות זהות בין המוסר לבין המשפט הפלילי. כך, למשל, אמירת שקר איננה מוסרית, אך אינה מהווה עבירה פלילית - וטוב שכך (למעט סיטואציות מיוחדות כעדות בפני בית-משפט).

המשפט הפלילי אינו אמור להסדיר את כל אורחות חיינו - אחרת לא הייתה לנו חירות. בוודאי שאינו אמור לשמש כלי בידי הפרקליטות לקביעה מי מתאים להיות שר. בדמוקרטיה, רצוי שהציבור יחליט.

שנית, תארו לכם שהיה מלשין. מה הייתם חושבים אז על אדם שמלשין על מי שנחלץ לעזרתו? איזה מין אדם זה? אנשי הפרקליטות, בהתחסדות אופיינית, דורשים מאנשים לנהוג באופן לא אנושי, כשלהערכתנו גם הם לא היו נוהגים כך. לא בכדי ידועים משטרים טוטליטריים בציפייה מהאזרח שילשין על שכניו.

שלישית, העבירה של הפרת אמונים המיוחסת לליברמן היא עבירה מעורפלת, שמומחים רבים סבורים שיש לבטלה או לפחות להגדירה מחדש כך שתדריך התנהגות ולא תיצור עבריינים. אם ליברמן חשב שמדובר במינוי טוב, הגדרת העבירה רחוקה מלכוון אותו לכך שאסור לו לתמוך במינוי רק משום שהשגריר גילה לליברמן על החקירה שנוהלה נגדו בחו"ל. בנוסף, קשה לתאר שר חוץ שלא ינקוט עמדה באשר למינוי שגרירים.

ידועה אמרתו של חוקר בכיר במשטרת ישראל, שלפיה מכל אדם שננער ייפלו שתי קרציות. כוחן העצום של הפרקליטות והמשטרה לנער כל אדם צריך להדאיג כל אזרח. "יתכן מאוד שהחירות שלכם תלויה גם בעובדה שטרם בחרו לחקור אודותיכם, "לנער אתכם" בתקווה ש"יפלו שתי קרציות". אם איננו רוצים להגיע למצב של "מדינת משטרה" או "מדינת פרקליטות", יש לשמור באופן רציני הרבה יותר על זכויות הפרט, ולשם כך יש לפקח באופן רציני הרבה יותר על המשטרה ועל הפרקליטות, ולהפסיק להתחסד.

פרופ' בועז סנג'רו הוא ראש החטיבה למשפט פלילי ולקרימינולוגיה במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן.

גולשים מוזמנים להציע טורים במייל הבא: opinions@y-i.co.il

[חדשות ב-SMS](#) - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

תגיות: [אביגדור ליברמן](#) | [משטרה](#) | [יהודה וינשטיין](#)
[חזרה](#)